

SPIRALE ČITANJA

BORIS DEMUR

Oblik spirale jedan je od najstarijih motiva koji se javlja na svim kontinentima i u svim civilizacijama od paleolita naovamo. Raznovrsni su tipovi upotrebe oblika spirale u povijesti likovne umjetnosti, od simboličkih, analogijskih, iluzionističko-prikazivačkih, kriptografskih i ideografskih, pa do dekorativnih.

Postojanje spirale u vidljivim i nevidljivim manifestacijama na osnovi principa kretanja formi i njihove morfologije provlači se sveprisutno od makrokozmosa galaksije galaksija do mikrokozmičkih supstanci DNA i spiralnoga gibanja subatomske čestice.

Takva rasprostranjenost spirale u biti prirode i u njezinim fundamentima razlog je postojanja tog motiva u najdubljim korijenima gotovo svih civilizacija, s jedne strane, i tajanstvenosti, mističnosti, nedokučivosti značenja spirale, s druge strane, dok se u tom međuprostoru (kao i izvan njega) odvija nevjerojatan koloplet spiralne dinamike prisutne semper et ubique.

U istoj tako fascinantno uređenoj harmoniji makro i mikro sustava, što u svojoj biti savršeno sukladno živi, djeluje i traje kao profinjen i suptilan megaorganizam Božje providnosti, naša spoznajna aparatura doseže do rubova galaksije galaksija koja se "izvan pameti" pretapa u mikrostrukture genetskih kodova na principu "dvostruke spirale DNA" i u tom prostorvremenu napušta poznate i shvatljive dimenzije, "krećući" se u SNOPOVIMA SPIRALNIH DIMENZIJA prema misteriju Božjeg stvaranja. Dalje su prostori čistog duha i čistog prosvjetljenja.

Promatrajući iz perspektive duhovnog u umjetnosti, intuitivne spoznaje u slikarstvu, umjetnost dotiče i sadrži supstancu tih sfera kao bit ljudskoga bića. Prakretanjem doseže daleka sjećanja, prapočela i prirodne spiralne ritmove.

Slikar ulazi slikanjem u dimenzije primarnih mikrokozmičkih i makrokozmičkih kretanja, analogijski se uključujući spiralnim ritmom i ljudskim dimenzijama slike u te procese: postaje njihov sastavni dio i sudjeluje u prapočelima elementarnih energija, harmonije sfera, sudjelujući i dotičući spiralnu povijest i budućnost nebrojenih vremena i prostora, njihovih pretapanja u spiralnom broju dimenzija. Čista ekologija. Rav-

noteža. Autoidentitet. Holizam. Sudjelujući subjektivno u tom općem sustavu, individualnost je jedan element, integralni spoj bezbrojnih različitosti u disanju i pulsiranju holistički povezane cjeline - kozmičkog organizma Božje providnosti. Ljubav, uvažavanje, harmonično je sudjelovanje u duhu prirode, svekolikih prostora, vremena, dimenzija i njihovih međusobno transparentnih pretapanja mikro i makro sustava.

Spiralno slikanje - spiralni motivi (sadržaji) od pamtivjeka su bili svjedoci osvješćivanja tih prirodnih zakonitosti i sudjelovanja mnogodimenzionalnih ljudskih bića u njima. Slikati na (nekom) indijskom jeziku znači moliti. Moliti znači voljeti. Voljeti je biti otvoren prema istini prirode: nevidljivo malo i nevidljivo veliko. Ono što se ne vidi "prostom okom", vidi se trećim okom, drugim videnjima.

Spiralni ambijent segment je u sustavu spiralnog slikarstva. Spiralni ambijent može biti materijaliziran spiralnim slikanjem ili dematerijaliziran emanacijom spiritalnog slikarstva zavojnica. U dematerijaliziranu spiralnom ambijentu nalaze se spiralne jezgre iz kojih izvire spiritalnost. Zatvoreni prostor spiralnog ambijenta dio je otvorena kozmičkog spiralnog prostora i s njime se transparentno pretapa kroz bijelu, plavu ili ljubičastu duhovnu kromatiku. Prostorvrijeme odvija se na duhovnim razinama.

Aksijsko spiralno slikarstvo plavom kromatikom, vodom i zrakom otvara prostore protjecanja kozmičkih ritmizacija i njihovo djelomično pojavljivanje na površini: od pune muzike čuju se neke kompozicije, neodabrane i kao vjetrom u prolazu nanesene. Slikar tu i jest i nije.

Promatrajući nebrojene permutacije spiralnih gibanja i spiralnih formi od makrokozmičkih galaktičkih sustava do mikrosfera subatomske čestice, uočavamo svu prirodnost i životnost osnovnoga identifikacijskog znaka, oblika, ornamenta starohrvatskog pletera, i to ne samo na razini estetske interpretacije već u mnogo dubljim slojevima analogijskih spiralnih sustava koji potječu iz samog misterija stvaranja univerzuma, kao i iz dvostruke spirale molekule DNA, osnovne životne forme i genetske supstance. Naime, dvostruka spirala starohrvatskog pletera identična je dvostrukoj spirali molekule DNA (što je suvremeno otkriće genetike).

Spiralne slike, slikane elementarnim postupkom rukama, bez slikarskog alata, prafomom spirale izvlače dubinske, primarne slojeve paleolitskih provenijencija iz ljudske unutrašnjosti, uspostavljajući vidljive relacije u odčitavanju praporijekla i prauzroka uspavanog instinkta i intuitivne spoznaje, multidimenzionalnosti ljudskog bića i života uopće.

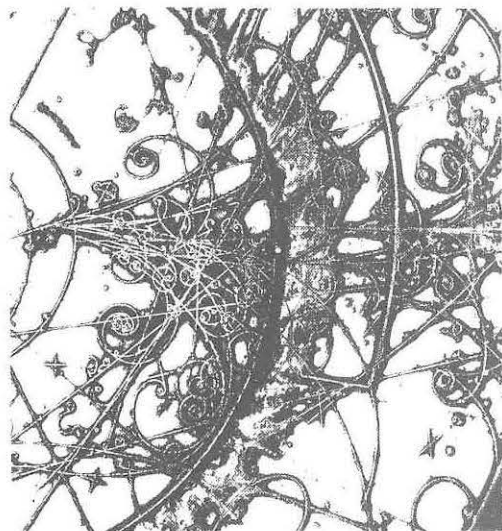
Trostruki i višestruki spiralni pleteri jasno pokazuju forme spiralnih snopova dimenzija, što se pretapaju iz megakozmičkih u mikrokozmičke dimenzije na rubu i u potpunoj onostranosti. Uostalom, sve je to fini harmoničan kontinuitet kroz koji ovako ili onako putujemo.

Prolazeći kroz mnogobrojne spiralne varijacije pletera ulazimo u područje oble glagoljice, koja je prepuna segmenata spiralnih formi. Nadasve i dalekosežno jest mudro glagoljsko slovo *živete* (što očito znači život), a sastoji se od isječka dvostruke spirale forme molekule DNA. Dakle, stoljećima prije suvremene nauke otkrivena je elementarna forma reproduktivnog sustava na molekularnoj razini i odaslana poruka o kozmičkom znanju i pamćenju.

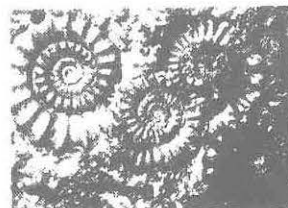
Summary

Boris Demur: "The Spirals of Reading"

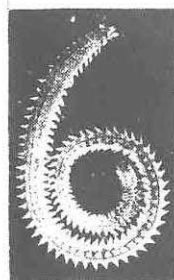
A form of spiral is one of the oldest motifs which appears on all continents and in all civilizations from the Paleolithic period up to here. There are diverse types of the usage of shapes of a spiral in the history of fine arts, from symbolical, analogical, illusionary-pictorial, cryptographic and ideographic to decorative. Presence of the spiral in visible and invisible manifestations through principle of movement of forms and their morphology, passes ubiquitously from macrocosms of galaxy of galaxies to microcosmic substances of a bottom and the spiral motion of subatomic particles. Such a range of the spiral in the essence of nature and its fundamentals, is the reason for presence of this motif in the deepest roots of nearly all civilizations on one side; and mysteriousness, mysticalness, inconceivability of significance of spiral on the other side, while in this interspace, as also out of it, the incredible circuit of spiral dynamics present "semper et ubique" is going on.

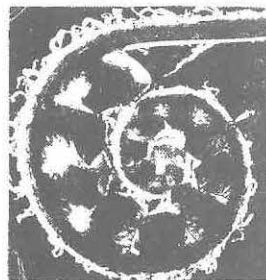
Putanje čestica

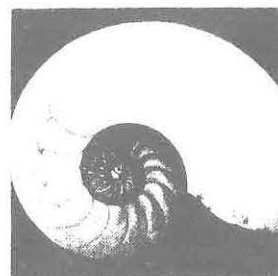
Otisci u kamenu

Gusjenica

Gusjenica

Puž